92748 - Ramazan ayının gelişi için nasıl hazırlık yapmalıyız?

Soru

Ramazan için nasıl hazırlık yapmalıyız?
Bu kıymetli ay için yapılması en fazîletli ameller nelerdir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Birincisi:

Kıymetli kardeşim! Ramazan ayına nasıl hazırlık yapılması gerektiği konusunda bu sorunuzla çok güzel bir konuya değindiniz. Zirâ orucun hakikati hakkında pek çok insanın anlayışı haktan sapmış, öyle ki Ramazan ayını yiyecekler, içecekler, tatlılar, geceleri uykusuz kalma ve uydu yayınlarını izleme mevsimi hâline getirmişlerdir.Bunun için de bazı yiyecek ve gıda maddelerini bulamama veya fiyatları yükselir endişesiyle Ramazan ayından uzun bir süre önce oruç için hazırlık yapmaya başlamışlardır. Dolayısıyla bu kimseler, yiyecek ve gıda maddeleri satın almak, içecekler hazırlamak, hiçbir uydu yayınını kaçırmayıp hepsini seyretmek için de televizyon programlarını araştırır hâle gelmişlerdir. Böylelikle onlar, Ramazan ayında orucun hakikatini gerçekten bilememişler, bu ayı ibâdet ve takvâdan soyutlamışlar, mideleriyle gözlerinin doyacağı bir ay haline getirmişledir.

İkincisi:

Diğer kimseler ise Ramazan ayı orucunun hakikatine dikkat etmişler ve bu ay için Şaban ayından itibaren, hatta bazıları bundan önce hazırlık yapmaya başlamışlardır.

Ramazan ayı için yapılması dînen övülen hazırlık şekillerinden bazıları şunlardır:

1. Samimi tevbe.

Samimi tevbenin her zaman yapılması gerekir. Fakat büyük ve mübarek bir ay olan Ramazan ayına gireceği için kendisi ile Rabbi arasındaki günahlar ile kendisi ile insanlar arasındaki haklardan dolayı Rabbine tevbe etmekte acele davranması, kul için daha uygun bir davranıştır. Böylelikle mübarek Ramazan ayı girdiğinde gönlü temiz ve kalbi huzurla dolu olsun ki, bu ayda salih amel ve ibâdetlerle meşgul olabilsin.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

[وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعاً أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ] سورة النور من الآية: 31 ...

"Ey mü'minler! Hep birlikte tevbe edin ki kurtuluşa eresiniz!"[1]

el-Ağar b. Yesâr'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

[يَا أَيُّهَا النَّاسُ تُوبُوا إِلَى اللَّهِ؛ فَإِنِّي أَتُوبُ فِي الْيَوْمِ إِلَيْهِ مِائَةَ مَرَّةٍ.] رواه مسلم

"Ey insanlar! Allah'a tevbe edin. Çünkü ben, günde yüz defa O'na tevbe ediyorum."[2]

2. Duâ.

Nitekim seleften bazı kimseler, kendilerini Ramazan ayına kavuşturması için Ramazan ayından altı ay önce, Ramazan ayı bittikten sonra da beş ay amellerini kabul etmesi için Allah'a duâ ederlerdi.

Bu sebeple müslümanın, kendisini dîni ve bedeninde hayır üzere Ramazan ayına kavuşturması için Rabbine duâ etmelidir. Ayrıca O'na itaatte kendisine yardım etmesi ve amelini kabul etmesi için Allah'a duâ etmelidir.

3. Bu büyük ayın gelişine sevinmek ve bundan mutluluk duymak.

Zirâ Ramazan ayına kavuşmak; Allah Teâlâ'nın müslüman kulu üzerindeki büyük nimetlerindendir. Çünkü Ramazan, cennet kapılarının açıldığı ve cehennem kapılarının kapandığı, hayır ve iyilik mevsimlerindendir. Ramazan, Kur'an ayıdır ve dînimizde hak ile bâtılın birbirinden ayırt edildiği gazveler bu ayda meydana gelmiştir.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

[قُلْ بِفَضْلِ اللهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ] سورة يونس الآية: 58

"(Ey elçi! Bütün insanlara) De ki: Ancak Allah'ın lütfu (İslâm) ve rahmeti (Kur'an) ile, yalnız bunlarla sevinsinler. Bu, onların (dünya malı olarak)toplayıp durduklarından daha hayırlıdır."[3]

4. Farz orucu tutarak vicdanını rahatlatmak ve kendini borçtan kurtarmak.

Nitekim Ebu Seleme'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

"Âişe'yi -Allah ondan râzı olsun- şöyle derken işittim:

[كَانَ يَكُونُ عَلَيَّ الصَّوْمُ مِنْ رَمَضَانَ فَمَا أَسْتَطِيعُ أَنْ أَقْضِيَهُ إِلا فِي شَعْبَانَ.] رواه البخاري ومسلم

"Benim Ramazan'dan oruç borcum olurdu da Şaban gelinceye kadar onu kaza edemezdim."[4]

Hâfız İbn-i Hacer -Allah ona rahmet etsin- bu hadisin şerhinde şöyle demiştir:

"Âişe'nin -Allah ondan râzı olsun- Şaban'daki bu gayretinden, bir önceki Ramazan orucunu, bir sonraki Ramazan orucunu girinceye kadar geciktirmenin (ertelemenin) câiz olmadığı hükmü çıkarılır."[5]

5. Oruç ile ilgili hükümlere vâkıf olabilmek ve Ramazan orucunun fazîletini bilmek için ilim öğrenmek.

6. Ramazan ayında müslümanı meşgul edebilecek amelleri bir an önce bitirmeye çalışmak.

7. Hanım ve çocuklar gibi ev halkıyla oturup onlara orucun hükümlerini bildirmek ve küçük çocukları oruç tutmaya teşvik etmek.

8. Evde okunabilecek bazı kitaplar hazırlamak veya Ramazan'da cemaate okuması için mahalledeki câmi imamına hediye edilebilecek bazı kitaplar hediye etmek.

9. Ramazan orucuna hazırlanmak için Şaban ayından itibaren oruç tutmaya başlamak.

Nitekim Âişe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصُومُ حَتَّى نَقُولَ لا يُفْطِرُ، وَيُفْطِرُ حَتَّى نَقُولَ لا يَصُومُ، فَمَا رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اسْتَكْمَلَ صِيَامَ شَهْرٍ إِلا رَمَضَانَ، وَمَا رَأَيْتُهُ أَكْثَرَ صِيَامًا مِنْهُ فِي شَعْبَانَ. [رواه البخاري ومسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bazı aylarda çok oruç tutardı. Hatta biz, onu bu ayda hiç oruçtutmamazlık etmedi, derdik. Bazı aylarda da oruç tutmazdı. Hatta biz, onu bu ayda hiç oruç tutmadı, derdik. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Ramazan'dan başka bir ayın orucunu tamamladığını görmedim.Şaban'daki kadar kendisinin çok oruç tuttuğu bir ay da görmedim."[6]

Üsâme b. Zeyd'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! لَمْ أَرَكَ تَصُومُ شَهْرًا مِنَ الشُّهُورِ مَا تَصُومُ مِنْ شَعْبَانَ؟ قَالَ: ذَلِكَ شَهْرٌ يَغْفُلُ النَّاسُ عَنْهُ بَيْنَ رَجَبٍ وَرَمَضَانَ، وَهُوَ شَهْرٌ تُرْفَعُ فِيهِ الأَعْمَالُ إِلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ، فَأُحِبُّ أَنْ يُرْفَعَ عَمَلِي وَأَنَا صَائِمٌ. [رواه النسائي وحسَّنه الألباني في صحيح النسائي]

"Ben dedim ki:

-Ey Allah'ın elçisi! Seni, Şaban'dan oruç tuttuğun kadar diğer aylardan bu kadar oruç tutarken hiç görmedim (bunun sebebi nedir)?

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

-O öyle bir aydır ki, insanlar, Receb ve Ramazan (ayları) arasında gaflette olurlar. Oysa o (Şaban ayı), amellerin, Âlemlerin Rabbine arz edildiği bir aydır. Bundan dolayı ben, oruçlu iken amelimin (Allah'a) arz edilmesinden hoşnut oluyorum."[7]

Bu hadis, Şaban ayı orucunun hikmetini beyan etmektedir. O hikmet ise şudur: Şaban, amellerin Allah Teâlâ'ya arz edildiği bir aydır.

Bazı âlimler başka bir hikmet de zikretmişlerdir ki o da şudur: Şüphesiz oruç, farz namazdan önceki sünnet namaz mesâbesindedir. Çünkü sünnet namaz, farz namazı edâ etmek için insan nefsini hazır hâle getirip ona canlılık kazandırır.Aynı şekilde Ramazan'dan önceki Şaban orucu da böyledir.

10. Kur'an okumak.

Seleme b. Kuheyl şöyle demiştir:

"Şaban ayı, kurrâ ayıdır, denilirdi."

Amr b. Kays, Şaban ayı girdiği zaman dükkanını kapatır, Kur'an okumaya çekilir ve bununla meşgul olurdu.

Ebu Bekir el-Belhî şöyle demiştir:

"Receb ayı, tohumu ekme ayıdır. Şaban ayı, ekilen tohumu sulama ayıdır.Ramazan ayı ise, mahsülü hasat etme ayıdır."

Ebu Bekir el-Belhî yine şöyle demiştir:

"Receb ayı, rüzgâr gibidir. Şaban ayı, gökteki bulutlar gibidir. Ramazan ayı ise, yağmur gibidir. Receb ayında tohumu ekmeyen veya bir şey dikmeyen, Şaban ayında da sulamayan kimse, Ramazan ayında nasıl mahsül hasat etmek isteyebilir ki?Oysa Receb ayı geçti. Sen Ramazan ayını istiyorsun, ama Şaban ayında hâlâ hiçbir amel işlemiyorsun?

Bu mübarek ayda senin Nebin Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ve ümmetin ilk müslümanlarının hâli bu iken, senin bu ameller ve derecelere göre durumun ve hâlin nedir söyler misin?"

Üçüncüsü:

Ramazan ayında müslümanın yapması gereken amelleri öğrenmek için (26869) ve (12468) nolu soruların cevaplarına bakabilirsiniz.

Başarıya ulaştıran Allah Teâlâ'dır.

---

[1] Tevbe Sûresi: 31

[2] Müslim, hadis no: 2702

[3] Yunus Sûresi: 58

[4] Buhârî, hadis no: 1849. Müslim, hadis no: 1146

[5] "Fethu'l-Bârî", c: 4, s: 191

[6] Buhârî, hadis no: 1868. Müslim, hadis no: 1156

[7] Sünen-i Nesâî, hadis no: 2357. Elbânî 'Sahih-i Nesâî'de "hadis hasendir" demiştir.